

G e s t D e e n à, 3 0. M a j à.

No 22.

26. gada-

Schabijas Weefis

Ar pafha wifusfchēhliga augsta Reisata rechlefhanu.

1881.

gahjums.

Malfa ar pefubtishanu par possit:
 Ar Peelilumu: par gadu 2 r. 35 I.
 bes Peelikuma: par gadu 1 " 60 "
 Ar Peelilumu: par $\frac{1}{2}$ gadu 1 " 25 "
 bes Peelikuma: par $\frac{1}{2}$ gadu — " 85 "

Maksa bes pefsuhtischanas Rīgā:	
Ar Peetikumu: par gadu 1 r.	75 l.
bes Peetikuma: par gadu 1 "	"
Ar Peelikumu: par $\frac{1}{2}$ gadu — "	90 "
bes Peelikuma: par $\frac{1}{2}$ gadu — "	55 "

Mahjas Wees isnahk weenreis pa nedeh.

Mahjas Weesis teek isdoris festdeenaam
no plst. 10 fahlot.

Malka var flubinafschanur:
par weenäs flejas smallie ralstu (Petit)-
rindu, jeb to weetu, so tabda rinda eeneim,
malka 8 tap.

Medažija un ekspedīzija Rīgā,
Ernšt Blaizes bilschu- un grahmatu-dru-
ksavā un burtu-leetumē pēc Peklera
baņizās.

Mahditas. Jaunlaibas finas. Telegrafa finas. **G**efechsemes finas: Wies, zten. gubernatora runajama stunda. **H**andschana. **B**oltjas zentral-komissija. **E**ngineelu veedribas dibinataji. **W**arena trosnere. **T**irso. **M**ahlpils. **I**tschile. **K**eepaja. **V**reelule. **L**ehrpata. **S**chiidu leets. **M**issla un **B**efarabisa. **G**otichina. **P**eterburga. **W**oronescha. **D**esfa. **B**alu. **B**efarabija. **N**ostowa pee **D**onas. — **A**hrfemes finas: **T**urzija. **I**londe. — **L**aakpagašuu apdrochinastanab un jaamneerivas reforma. **W**ehstule is **M**aflawas. — **P**eelikumā: **M**ahmu-tizibas gals. **P**ret nahvi naw sahles. **G**raudi un seedi.

Taunakahs finas.

Rausa. Seemela wehſch, aufstahs naktis
un ilgais fausums muhs ſchinī paiaſari
gauschi apbehdina. Rudsu laukī nemas ne-
nemahs wairak ſalot, tif nihkſt ween ahrā.
Maise gan nahlamā gadā buhs wehl dahr-
gaka, neka ſhogad. Ari ſahle plarvās nemas
negrib augt aif leela fauſuma, wiſas weet-
nas tā ir iſkaltuſchas, ta pat ſlapjakaſa
weetā newar uhdeni atraſt. J. Treiers.

Sehrypils. Tai 19. Majā zaur uguns-grehku sħe nodega Plahter mahjas gandrihs ar wifū mantibu, jo mas ween kas tika ijs-glahbts. Pehz pusdeenas tik so wiħreefchi bij isgħajnejfhi u lauka art un lopj u għanibhom islaisti, ta' fuhdak ugħuns ir ifzehlu-fehs, kas no stixra weħxa-dxiha, ir-azumirkli aprijuże wifū, kas ween prekeċċha gadijees. Ar sħehlumu ir-japeemin, ka kalpa feewa Greeta-Krautħi fawu mantibu glahħbdama, ir-ugħans-breefmaħm par lau pижmu tiflise, pa-kat at-tħadħda ma fawu wiħru ar-divi nepee-augħuschein behrnineem. **Winas rumpis** ar-daschein kaulu gabaleem tika atrast, to peh-żak kapsejtā pagħlabaja. Lai Deewi kattru żil-velu paċċarga no tilk breefmiġas nahwex! No kam ugħns ir-zeħlu-fehs, to weħl skaidri neċina. Zitti faka, ka behrni eftot ugħuni p-ejjebu schagaru blaħka, kas tuwu tħalli-wiejs p-pee mahjas, zitti aktal teiż, ka ugħns iſ-sħabħwees pa logu un tad jumta tizis; faproti nu, kam ir-taifniba. No labibas, ka ari no feħklas, kas no magħiġnas biji atwesta, nawn ne grauds isgħażiż tizis. Te' nu gan mihleftibai ir-nelaimi jaħabek palihgħa. Lai Deewi dod, ka dauds ġiedi tiktuk u to pa-mudinata, nelaimigieem notes briħdi palihd-sejt.

Gbrg.

Krihsburga. No tureenäs „Itg. f. St. u. L.“ pafneeds fhabdu finu: Behrlona negaifs, kas pirmdeena pahri Rigu pahrgabja, ar leelu sihwumu Krihsburgas appgalala plo-

ſijahs. No wiſahm tſchetrabm puſehm iſzeh-
laſb. tumſchas mahkonas un pehrkons fahla
breemigi ſibinaht un ſpert, ta fa tas 20
gadu laikā naw pedſibwots. Wehtra ſaploſija
ſemneeku mahjahn jaunus ſchkindelu jumtis
un ſchkindelus tahli aifnefa. Kribſburgā
paſchā pehrkons eefpehra lahda ſchihda mahja,
noſpehra paſchu ſchihdu un pagahſa wine
feewu gat ſemei, bet kura valika pee dſih-
wiſas; mahja no ſibena ne-aifdegaſs, ail
zitu lahdu flahdi naw zeetufe, tikai weena
loga ruhtis ifdaufitas.

Rahdās Dubenās mahzitaja muischās mahjās ari pehrkons eespehris. Tani paschā brihdi mahju durvis stahweja faimneeka dehls, kas bes' famanas tika gar semi pagahfis, faimneeks pats, laikam no leelahm isbailehm, pavifam apfklurba. Azumirlli wifas mahjas stahweja weenās leefmās. Par laimi isde-wahs, abus no pehrkona apfklurbuchus zil-welus no degoschahm mahjahm isglahbt. Sahnu ekas palika ne-aistiktas. Tikai ar leeleem puhlineem faimneeka dehlu atdfihwinaja famehr wina tehwā drihsaf atdfihwinajahs. Par laimi wehtra, kad wißfihwakais pehrkons plossijahs, us' kahdu laizinu apfklusa, zitadi uguns buhtu aprijufe wifas trejas, kopā buhdamas mahjas. Par un pehz pehrkona laika leetus it fā ar fpameem gahsa, kas istwihkfuchus angus atfpierdsinaja.

Lecpaja. Zit prasti un rupji daschi strahd-neeki war apeetees, to pehz "Lib. Ztgas" veerahda schahds notikums: "Peedsehreess Kreewu strahdneeks, ar akmeneem rokä, dsenahs pakat kahdeem schihdeem. Ihpaschi weens schihds tam likahs ta cereebis, ka us wifadu wihs to gribaja dabuht rokäs. Nabaga schihdinam pehdigi nekas zits ne-atlikahs, ta eelehkt zeh-leju laiwinā un tur paflehytees sem zehleju kahjahn. Kad laiwa nobrauna no kraftmalas, usbruzejs ari bija klahf krassta un pagehreja, lai nemot lihds; "gribot tikai schihdu nosligh-zinaht." Bet kad us to nellauñjahs, winsch

leelu akmeni meta us laiws, bet par laimi
weltigi. Politija peesteidshäb läht, wihru
avzeetindama.

Tehrpatu. No tureenaas teek sinots, fa no
25. Maja sahkot eesahka Tehrpata un tu-
reenaas apkahtrne leetus liht, kas gan sibraki
gan lehnaki wairak stundu lija. Wifa daba
it, ta fa no jauna atdsishwinata,

Kijewa. Kā "Goložā" sino, tad Kijewas polizijas meistars išlaidis polizijas pa-wehli, lai wifus schihdus, kas Kijewā dīsh-wojot, isskaitot. Schihdi, kam nebuhshot teesiba Kijewā nistureeas, tilskhot is Kijewas israiditi.

Chersona. Kà „Golofs“ finto, tad Chersonas gubernâ feens un labiba brangi stahwot, tà ka warot us labu raschojumu zerecht.

Tapat no Taganrogas „Golofs“ fino,
ka tur feens un labiba brangi augot un zaur
to jaw labibas zonas kritisches.

Odesa. Tur tika atklahta kahda wiltas naudas taifitaju fabeedriba, kas patlaban, kad to peekehra, taifija wiltus 25 rublu gabalus. Pee ſchihs fabeedribus peedereja: muichneeki Michails Stadanowitsch un Wladimirs Brodezkis, masbirgeris Pehteris Agraſiņskis, wina feeva un wehl weens ſeeweetis. Ultrapēc wiltus 25 rublu gabali ir deesgan mabkfiai taifiti.

Aldschira. Nemeeri Aldschirâ jo deenas paleek leelakti, ta ka Franzijas waldbai dees- gan gruhti nahkfees, libds tos warehs apspeest. No Oranai us Parikhî atnahkuschas pa tele- grafsu sinas, ka nemeerneeki usbrukuschi Oranai un tur daschus zilwekus apkahwuschi. Nokauti esot kahdi 26 zilweli. Franzijas waldbia tahlit aissfuhtija us nemeera weetu tschetrus Kara-pulkus, kas turp nonahkuschi dumpinekus apspeestu; bet dumpineeki us kalneem gruhti pee-ejamâs weetâs paslehpufchees, ta ka tee buhs gruhti fasneedsami un apstrahpejami.

Geschäftes Sines.

Widsemes zeen. gubernators dara „Wids-gub. awisē“ finamu, ka winſch libds tahtakai nosazifchanai pili fawā dīshwolli runajams pirmdeenās, trefchdeenās un peekldeenās (ſinemot tilai fwehſku-deenās) no pulksten 11—12 preekſch pusdeenās.

Krahpschana. „Rig. Ztg.“ eefuhits schahds raks: Isgabjuschi 9. Majā eebräu zu Rigā ar lineem un zaurmehrā tos pahrdewū kahdam P—e lungam par 35 rubt. birkawā. Pee spihkeri peebrauzis, atradu wehl otruš diwus no wina andeles-beedreem, kuri nosauzahs par P. un R. No scheem trijeem naw neweens kaufmanis; diwi andelejahs us kahda bankrute kritischa kaufmana papihreem, un treschais, tas pirzejs, us wihnusch-neekā andeles papihreem. Kad spihkeri linus fwehra, tad pirzejs linus sorteereja, weenu datu us fwareem likdams, weenu datu us jemes atstah-dams. Kad es fazija: „Rungs, mehs esam norunajuschi zaurzaurim 35 rbl. birkawā, kapebz juhs tos linus schkīrat?“ tad es no pirzeja dabuju atbildi: „Ta naw juhsu slahde, es to daru sawas smaschanas vēbz.“ Vēbz schahda isskaidrojuma man bija tahlak-fwerschana ja-atkauj. Kad beidsamais wesums gandrihs bija isswehrtā, tad pirzejs man pawifam zitadu jenu fazija, proti par weenu datu winsch makfashot 35 rubli birkawā un par otru datu 20 rubli birkawā, jeb zaurzaurim 25 rubli birkawā. Samu vuiži tur atstahdams, es gahju pee waldbas valhgu mekleht. Kahds garadowois mani nowēda pee kwartalnīka; no tureenās atvakāt nahkdams, dabuju zaur garadavoja valihdsibu sīhmiti, kā mans pirzejs fauzahs un tad dewos us rahtusi. Tur es tiku nowests pee kahda funga otrā jeb treschā tabshā. Winsch peesihmeja matu wahrdū apfolidams, ka to paschu deenu pulksten 4 nahfschot un muhsu stribdu isschikschot. Lībds pulksten 5 welli galvidams, biju precīgs, ta es no pirzeja wareju solito nauđu dabuht. Par 7 birkaweeem, 3 podeem un 5 mahzinahm man nahzahs 250 rubli ar kahdām kapeikahm, bet pirzejs man tik ismalkaja 175 rubl. Kad es, no isbailehim un ruhpēhm pahraemis, fahku luhgtees, lai mani tā nespaidot, tad P—e lungā man kā sunim eesweeda 5 rbl. rokā, fazidams: „Tu warī 5 deenas Rigā ustureees, tad tu ari neko nepanahki, jo pirmās deenās es us teeju ne-eeschū.“ Darba-laika un ehdamā truhkuma deht es tani paschā deenā, bija 11. Majā, dewos wakarā us mahjahm. 13. Majā es biju atkal Rigā ar sawu mahzitaju, pee kura es dīshwoju. Mahzitajam wina kaufmanu radi bija valihdsigi, par krahpschani dabuht skaidribu. Zaur polizijas valihdsibu isdewahs, P—e lungu rokā dabuht, un mums bija dauds fchurp un turp eeschanu. — tomehr mehs nesinam, kahds tas gals buhs. Redseet, tā war Itigā abtri ilpās eesultees, bet grubti is tabm abrā tikt!

Tom s Behrsin
is Enselius muishan

Baltijas centralkomisija preeksh lauschu skaitīšanas, kā dzīrdams, šim brihsam darbojās ar plahnu fastahdisčanu preeksh ūcha darba. Plahni buhschot drukati Wahzu, Šķēru, Latveeschu un Igaunu valodās. Skaitīšanas programma fastahweschet ir 14 jautajumiem; ūhee buhschot: 1) preeksh- un familijas wahdes; 2) waj wihereits, waj ūeeweits; 3) wezums; 4) dīshwes fahrti; 5) tiziba; 6) tautiba; 7) letojama valoda; 8) mahzibas stahwollis; 9) amats, waj darbosčanahs, 10) mitellis; 11) peederigums; 12) waj naw neredsigš; 13) waj naw kūrlmehms; 14) waj naw wahjprāhtīgs.

Schi flaitischana notikshot tilai sinatnigu mehrku
debt un nestahwefshot nekahdā fakarā ned̄ ar
nodoschanahm, ned̄ pases buhſchanahm, ned̄ ari
ar kara klausibū.

Augeneeku beedribas dibinataji peektdeenu pahrspreeda no Breifsch funga fastabhditos beedribas statutu preefschlikumus. Pee saha preefschlikuma pahrspreefchanas nahja pahrspreefchanas ari daschi ziti, ar lugneezibas bubschanu sakara stahwofchi jautajumi, zaat fo wajadzigs tava, statutus wehl reiji pahrsrahdaht. Scho darbu uftzeja ihpachai komissjai, fastahwofchais kungeem: K. Kalnina, J. Breifsha, Uppana, J. Rumberga un Rosenberga. Kad statuti bubs gatawi, beedribas dibinataji taps fa-aizinati, viinas galigi nospreest. — Beigas dibinajamai beedribai peeteizabs kabdi lozelli ar sumahm, kas kopā lihds 3000 rbl. istaifa. Leelaka beedribas dibinataju dala gribaja usdotees pebz statutu galigas fastabhdishanas. (B. B.)

Wareua tirdsneeze. „N. Ztg. f. St. u. L.“
pastahsta schahdu atgadijumu: Pee Daugawaš usbraukšchanas weetas, ta nosauktahs „Wenseles“, bija ar ūanu ūivju trauku nometu fehs kahdu tirdsneeze (uskupthsē) un skatijahs ar ūawahm usmanigahm azim, waj kahds ūivju mihi lotajs nenaht pirkst; bet tirgus komifars pebz tirgus nosaziju meem to newareja atkaut un ta-pebz tirdsneezi laipni ūsaizinaja, lai wina no schihs weetas atstahjot un tai weetā nostahjotees, kura tai eerahdita. Bet tas muhfu tirdsneezei nepatika, wina tirgus komifaru ta ūakot ar lamashanas wahrdeem apbehra, kahdus tik zil-weks war eedomatees. Komifars veefauza ūah-tumā būbdamu polizijas waltmeistaru un kahdus garadawojus valihgā, lai tirdsneezi ar winas ūivju trauku aishvedot projam. Nu bija welns wakam. Pirmais garadawojs, kas ūebrāhs pebz ūivju trauka, dabuja tahdu kreetnu pliki, ta it ko us ūahjabmu wareja nostahweht un ihſā lalitā warena tirdsneeze bija tschetrus garadawojus iſſitufe un pat tirgus komifars no winas dabuja ūpehrenu pa wehderu, ta ka winam it nelahgi valika ap ūidi. Bes tam duhſchiga warone weenam garadawojam eeloda un weenu ūakrabba ja, lihds beidsot ar ūaweenoteem ūpeh-leem iſdewahs, winu us poliziju nowest, kur wina wehl daschas aplamibas un rupjibas iſdarīja, bet kas drībs ūika pahrmahktas.

Tirsa. Trefchdeen. 13. Majā preekſch pus-deenās iſzehlahs leels uguns-grehks; nodega pa-wifam 5 faimneelu mahjas, weeni Kargi un tſchetri Daudſini, ar wiſahm pee faimneezibas veederigahm ehkahn. No Kargeem bij eefahzis degt, bet wehjſch dſina D. mahjahm uguni wirſu, ta la ir tee tika ihsā brihdī no uguns pahr-nemti, jo gandrijs wiſahm mahjahm bij falmu jumiti. — No mantahm dabuja mas ko iſglabbt un dascham pat it neko. Neſchehligi te uguns aprihja ſuhri, gruhti pelnitu nabadsibu mas azumitklos. No D. mahjahm til valika weens namuſch un weens eebuhwets chrbegis. Bet tas breeſmigalaſ is ir, la uguns bij ſawā ab-trumā weenu wezu mahti aijnehmusi, kur ta tika pehz tam ar nodeguſchahn rokahm un kabjahm iſwiſka iſ pelnu tſchupas. Dehls un meitas apraud ſawu nelaimigu mahti. No kam uguns zehluſehs, to neweens ſlaidri neſin, bet wairak gan ſpreesch, la jaunibas pihpmanis te buhs wainigs. — Lad tika fwchtdeen, 17. Majā, tea-tris iſrihſots, ar lugahm „Rigas ſehni“ un „Iſandeleta bruhte.“ Pehz tam weesigs walars.

Mahspils. Maja mehnējis ir visu dabu at-
dīshvinājis. Lapu koki salā uswalkā tehrypu-

schees latram laivnigi usfmaida; putnian bas-
tes jo jaufi birstalas atskan, kopā jaufdamer
ar seltenischu un ganianu dseesminahm. Kopā
deesgan pa seemu baribas truhkumu iſzeetufshees,
tagad ganahs pa satahm ganibahm. Semkop
jeem pilnigs darba lauks atwchrees, tee it u-
zibtigi fawus tihrumus apschj, ar zeribū us be-
gatu planju gaibidami. Beena leeta, kas sem-
kopeem ruhpes dara, ir fluktā stabwollī stabwo-
schee rūdui lauki, kas gauschi reti, zitā weeti
vawifam iſnihkuschi. Breefsch ilgaka laila jan-
daudseem māises truhkuma deht bij pē magaf-
nas ja-eet. Ko tad lai rudenī atber, — kan-
wifadā wihsē janoteek, — kad nelaahdi kreet
augstī naw gaibami? Kad ari sahds māsum-
buhs, ko pats chdhīhs un ar ko parahdu atbehz.
Naudai schogad ari leels mehris pēsītees, ko
nahk no tam, ka lini, no kureem gondrihs wa-
nigi semkopis naudu dabu, schogad koti lehti,
tee pafchi wehs newifai labi iſdewufshees, tā to
ar to eenehmumu nemas ſcha laika dahrdstu
newar apfegt. — Daschadas ſlimibas, iippaču
pakas un maselas, muhsu puſe dauds užuris
prastijusčas. Skolas talab wairak nedekas bijo
jaſlehdīs. — Ra dīrd, tad ſchejeenas dseedataju
beedriba usmedīhs otrds waſaras. ſwehtlōs lai-
zigu longertu.

Ilschile, kā Vidzemes pastu pahrvaldnieks
dara īnamu „Btgai f. St. u. L.”, no 25.
Maja bubs vagaīdahm eeriķota pasta nodala.
Alpdrošchinatas un resoomandeeretas wehstules
īsdes un peenemis il deenas vēž pastahwo-
ſcheem nosazījumecem no plkst. 8 no rihta lihds
plkst. 2 vēž pusdeenas un pārastas wehstules
no plkst. 8 no rihta lihds plkst. 2 vēž pus-
deenas un no plkst. 5—7 mākarā.

Tukuma pilšfehta. Rāhdas deenas atpalak,
kā lāfams „Tuck. Anzeigerā,” tureenes Pils-
eelā H. nami, ko pahrbuhweja, eegabsahs ūne
un gruhti ēwainoja schihdu pulsistentaistaja A.
4 gadus wezo meitīau, kura turpat fehtā ne-
tahlu no winas ūneas rotajahs. Drīhs vē-
tam noboga behrnījsch iisdīšo

Leepaja. 21. Majā, kā „Lib. Itga“ raksta,
tur pehz pusdeenas, debesbraukschanas deenā,
Jaun-Leepajā notiluschi jo eewebrojami gad-
jumi. Bahnuscha-eelā, sihltirgotaja Ganzko name
breckschā (netahlu no bahnuscha) fapulzejab
pulls lauschu (wihru 300), pa leelakai dol
Latweefchi, kas likabs buht loti eekarseti.
Desmit wihri ee-eet bodi un pagehr tabaku
Tirgotajs pasneedi tabaku un pagehr par to
peenahkofcho mafsu. Bet wini tam albisb, fo
naudu nedabuschot, tadehli ka tas nositits fristi-
tus, un kād nu schihds noopeetni pagehr mafsu
winam ar leelu akmeni eesper pa gihmi, tā fo
tuhlin notrikt bes samangas. Pehz tam tee 16
wihri ieet is boids un ussahk kopā ar faiveen
giteem beedreem no ahreenes bombardeerecht bodi
Dauds akmenu eemeta namā un isdausija logus
Usmanigi dariti no lauschu fapulzechanahs,
schandarmi no bahnuscha tuhlit ari bija llaah
un rauðsija apzeetinaht nemeerneelu wadoni
Bet tas wineem us weetas ne-isdewahs; weem
schandarmu laudis us brihtinu aplenza, to pa
dausidami. Nu dewa sunu polizijai, kas apze-
tinaja 7 nemeerneekus, pehz kam wiñi ziti aht
isslihda. — Tas ihsumā buhtu notiluschais ne
eeraastais gadijums meerigajā Leepajā. Par ju
zekla zehloni buhtu wehl peeminams. Nedelad
diwi atpakał Jaun-Leepajā Latweefchu starpā is
pauðahs wehstis, ka sihltirgotajs Ganzko stall
nokawis wezu wihru, tahdu laizunu winu baro-
dams ar mazahm, us schihdu seeldeenaši un
vahtdevis mina aňnis. Meekas winisch sada-

lijis gabalos ka leetaspratejs, eelzis maiša un tad nonesis mesħa. Kad polizija fahla iżmet-leħt schahs bailigahs, brefx-migahs walobas, wina usgħajha kahdu is Nigas eenahluſchū fchen-
ketoju un masbodneku & Ganzko
schibda kristiġo konkurrentu un pretineku.
& feewa iſteiġa, ka tikai to efot at-
stastitju, ko pate d'sirbejuse no Ganzko pamei-
tas. Schi pameita, 9 għadus weġs behrns un
loti attihx-xita, polizijas preekschu ari kieſham
atfinahs, ka fċhihs walobas ne-efot meli, bet
kieſham tā noti kifha, ka laudim stahstis.
Tikai weħlaku, no polizijas fihki tifjautata, wina
atfinahs, ka & laudis winai eeruna-
juſchi wiſu to lectu. No patekwa nelabi tu-
ret, behrns labprah biż-zekekkreee pee laba-
lihdxi, atreebtees pee wina, un tadehl &
lausħu uſmu finajm ċeem steigħihs paklausi-
ji. Leeta pahrgrossi jahs: newis pret G., bet
pret abeem & uſsafha kriminal-iſ-
mellefchanu.

„Btgai f. St. u. L.“ no zeen. pufes fino,
ka wijs schis gadijums islizees wairak vebz
prasta celas skandala, laupits ne-esot nekas;
funkahrigu lauschu sinams sanabzis loti daudz,
bet ne buht ne-esot pedalijuschees. Tadekt
ari ne-esot nekas ko baiditees, ka nemeeri waretu
turpinatees.

Preekule. No tureenas „Q. A.“ dabujuschas schahdu rakstu: No daschahm malahm lafam awises daschadas sinas par dsumlunga sadishwi ar sawu pagastu laudim, un zil scho rindinu raksttajam par to sinams, tad tahdas ir lasita-jeem it mihsas; tadeht ari lahdu masumu par muhsu zeen. dsumlunga barona v. Kosja sadishwi ar muhsu pagastu gribu zeen. lasita-jeem zelt preekschä. — Muhsu zeen. wezais dsumlunga usturahs pa leelakai dalai Peterburga; tilai wasara winsch us lahdeem mehne-scheem nahk no dabas bagati apbalwoto Pree-kuli apzeemot, winas weseligo gaisu elpot un sawus draugus apmekleht. Saimmeeki mehds winu no sawas puces pee bahnuscha sagaidiht un to jahschus n mischu pawadiht, kur atsal ziti lahjahm atnahkuschi sapulzelusches to pre-zigi apfweizina. Sinams, ka ta tilai mihi fungu war sagaidiht, un nu buhru jaajauta: zaure lo tad muhsu zeen. dsumlunga tahdu mih-lestibu no sawa pagasta un saweem landim ir mantohis? Weenigi zaure to, ka tas loti dauds mihlestibas ir sehis pee wifahm lauschu lah-tahm sawa pagasta un mischä. Tilai it ihsi gribu peomineht, eeksch ka tas mums Preekul-neekeem sawu mihlestibu ir rahdijis.

Saimneekem tas jaw preelsch 15 gadeem loti labus rentes-kontraktus ir dewis un tos pebz notezejuscheem 12 rentes-gadeem naw bahrgrossjiss, rentes ir lehtas un nosazijumi ta falifti, ka latris rentneeks war ar meeru buht. Mahju rentneekem par laukeem, so 15 gaddos peoplehfuschi, wehl tagad uekas naw jamakfa; pee mahju buhwes tillab wezaais zeen. barons, ka ari wina dehls, kas tagad Preekuli walda, ar materialu valibds, it ihpaschi wajadsigos buhwokus bes lahdas atlihdsinachanas dodams. Bes tam winsch pee saimneeku mahju buhwemh dod no sevis buhwmeisteri, un ja wajaga muhneeka, tad ari to dod; ja rentneeks par to laiku, kamehr mahrneeks pee ta strahda, wina weetä zitu strahdneelu us mischu fuhta. Schagarus no buhwkoleem un malkas saimneeks war paturicht. Saimneeks dabu no mischias mescha $\frac{1}{2}$ ast malkas un $1\frac{1}{2}$ ases zelmu, un latram top atwehlets no mischias purwa semes-malku greest, un top latram saimneekam, kas scho

preefsch fewis grīb greest, gabals us muishas
gruntes eerahdits, kur fomes-malku war schah-
weht. Sawus tihrumus war karris vohz patik-
schanas 4 libds 10 laufos apkopt. Lai pee
nahlamahs mahju virkchanaas tagadejee rentneeki,
kā zeen. dsimtkungs to wehlotees, weegaki fa-
was mahjas waretu espikt, tad preefsch pabri
gadeem Elkasemes zeen. barons v. Kortss, kas
toreis Preekuli muhsu dsimtkunga weetā wah-
waldija, lika birses us pagasta gruntes malkas
wehrtibā mehreni notakseereht, un gandribi karris
faimueeks it weegli pats tahs patureja. —
Tilpat laipnigi, kā pret saweem fainmeekeem,
ir muhsu dsimtkungs un jaunais barons, kas
labstribā pilnigi sawam tehwam libdsinahs,
pret saweem falveem. Neweens netop wahjibas
jeb wezuma debt atraidis; nomitruscho kalpu
atraitnes paleek libds gada galam sawā weetā un
dabu no jaunā barona loni un deputatu. Otrā
gadā svehzigahs zitā kahdā weetā eestahjabs un
nesvehzigahs dabu ruhni un valihdsibu. Katram
kalpam, kā tas wisur Lejas-Kursemē mehds buht,
ja-atkalpo muishai sinams skaitls „seewu-deenu;“
jaunais barons peenem us fcho deenu atkalpo-
schani ari behrnus un wezisbus, un dascham
leelu dalu deenu pawisam atlaisch (ta pagahju-
schā gada kahdam kalspam, kura seewu Deens
ar dwihnischeeni bij apdahwinajis, barons 40
seewu-deenas atlaidis). — Preefsch pagasta
wispahriga labuma ir muhsu zeen. fungu de-
wigahs rokas alasch gatawas valihdscht, bes
ka tee pagasta darischauās eejaultos; wini tura
preefsch pagasta dakteri un leek flinneekeem bes
mokfas sahles dot. Uri basnizas apkopschana
top bes pagasta peepalihdsibus isdarita; wihi
muhsu altara jaunakee fudraba rihki ir no muhsu
dsimtkunga un wezabs leelmahtes basnizai dah-
winati; tapat ari jaunā zeen, baroneue muhsu
basnizu ar smuki isrotatu altara deki ir
nuischkoju.

Lihds schimi muhsu pagasta daschi bahrini bij ne-apgahdati; par fcheem nabadsineem muhsu dsimtlungs un weza leelmahte laipnigi apschehlojabs — 6 lihds 10 bahrineem seemā pahrtiku dodami un tos seemā skolā raididami; ziti tapa par augeem peenemti, zaurus gadus skolā raiditi un tad wehl tahtali par teem gahdats. — Skola, kas lihds pagahjuſham rudenim muſchias chrebgi tapa tureta, tapebz ka muhs lihds tam laikam ihpascha skolas-nama truhka, tapa weenigi no zeen. dsimtlunga un jauna barona ustureta; tilai filtumu, ko ari wini dewa, wajadseja pagastam peewest. Senak reti kahds pagasta behrus wairak ka weenu seemu skolā gabja, wehl jo retaki tapa no muhsu pagasta behrneem apmekleta augstaka klafe, kurā muhsu draudses skolotajs un chrgelineels ar skolas fundsi behrnuis zauren gadu ar sekmi mahzija, un kura no dauds behrneem is kaiminu pagastem tapa apmekleta, bet kad jaunos skolaslikumus isdewa, tapa skolenu skaitis tik leels, ka paſibga-skolotaja wajadseja; tadekl muhsu zeen. dsimtlungs tahdu, kas seminariju zaure gahjis, peenehma un pats tam lomi 'dod, no pagasta nekahdas paſibgsibas neprafidams. Bishuto, ko muhsu zeen, fungi preeksch skolas darija, kad ta wehl wezajās mahjōs bij, tee ari wehl jo projam grib dariht, un ir muhsu jauno skolas-namu, kas wehl galigi naw pabeigts buhweht, apdahwinajuschi — dsimtlungs ar jaunahm, loti ſmulahm un mihligi ſkanoſchahm chgelehm (Harmonium) un jaunais barons ar Ķiepas un Ķreivijas leelahm feenas-landkarteihm un 16 lampahm. Wehl grib muhsu zeen. dsimtlungs, ja pagasts par to grib gahdah, ka

ari jaunajā skolas-namā augstākā klase top ustu-
teta, tā kā wezajās mahjās bij, gabalu semes
jaunajai skolas-mahjai dāhwināht, un jaunais
zeen, barons preeksch schogēem wajadīgos lokus
dot. — Tā dīshwo Preekules zeen, fungi ar
fawu pagastu. Lai Deewēs wineem us behrnu-
behrneem winu labārdibū aimalka un wineem
alasch laipnigu prahtu ustur, un lai pagasts
winu laipnibu atsist un to ar pateizību fanem.

Tehrpatā. Kā „N. D. Z.” dabujūfē sināt, tād polīzijai isdeweess, 18. Majā sahdu Tehrpatās sihk-andelmani, sahdu uš biletī atlaito saldatu, rokā dabuht, kas wiltus 3 rublu gabalus isplatijis. Teem pee wina atrasteem wiftus 3 rublu gabaleem bija wifeem tas gāda skaitlis 1876 un nunnurs sahlabā ar teem skaitfeem 583. Bainigais ari beidsot naw leedsees un wifū isteizis. Kā doma, tād ari wina beedris, kas tagad Tehrpatu atstahjis, laikam dabuhsot rokā.

Rā schihdi, kur wini eeueesuſchees, prot dřih-
sumā wiſu ſawās rokās fragrabt, par to atro-
dam awise „Now. Br.“ ſchahdus pefuhtijumus:

Is Vinfskas (Minskas gub.): Pee muns
naw neweena kreewu amatneeka. Wisi amati
schihdu rokäs, kas wehrtigi ussuhko, ka neweens
is pareistizigeem newareetu ar wineem konkureeret.
Wuhfu kundses mehginaja kabdu pareistizigu jan-
nelli fuhtibt us Wihni, mahzitees kurpneeku
amatu. Kad wirsch bij ismahlzijees un pah-
nahza mahjäes, tam etaifija darba korteli. Bet
schihdi ta sadumpojahs, ka pareistizigam beidsot
pilsfehta bija ja-atstahj.

B e f a r a b i j a: Schihdi beenivibos ir wiſu ſagrahbuschi ſawas folas. Vehz ſemneelu at-ſwabinaſchanas no dſimtbluhſchanas, wiſi, uſpiel- dami un nonomadami labako ſemi, ir ſtabjuſches agrako muischneelu weetä; wiſi ir ſchē weenigee tigotaji, kas ar ſchenku peepalihdsibu iffuhz laudis ar wiſeem likumigeem un nelikumigeem libdſelkem. Schihds now tahds, ſa muhſu kreewu naudas-publis, kas plehſch un krahpj weens pats, uſ ſawu roku un ſawu galwu. Ne, aif ſchihda ſtabhw wiſa ſchihdu drandje (la- hals); kairs ſchihds ir weſela kompanija, fabe- driba. Upgabali, tur ſchihdi dſihwo, ir fadaliti vehz ſawſtarpigas norunas waſirak nowados; katra nowada ir ſaw nomueeks ſchihds, kas no kahala ir noſirzis teefibu, ſawa nowada eedſih- wotajus iffuhlt. Neweens ſchihds iſ zita ne- wada nedrihkt naht ſchai nowada tigotees, ja negrib, ſa lahals wiſu nolahdetu ar bree- migeemi baſnizas lahſteem.

Gatschinā naktī no 22. līdz 23. Maiju bijusē breetmiga vehtra, kas, kā "Now. Br." slahsta, dauds bēhdas padarijuše. Granita stabs, kuru leihars Pawels usstahdijis par peemīnu tam veetā, kur Malteeschu deputazija pārneadsa īcisaram diplomu, kā Malteeschu ordena leelmeisteram, tapuše no sibena saīpahrdīta lībds pāfham pamatam. Sem staba fagriwuscheem almeneem atrada garadawoja lībki, kas laikam vee staba bij meklejīš patvehrumu vret bahrg negaifsu. Sibena spēhreens bijis tik warens, ka staba gabali atrastī labu gabalu no ta, lībds 85 asu tahlumiā; aplakhtejee koki stipri apskabēti. Zaur gaisa veepeschu fattrizinašanu, īrāseeru kasarmās isdausīts lībds 300 logu rūgšu un isgahīts wairak neka 100 rābmju.

Peterburga. Kamehr leelſtſta Konſtantina nebuhs mabjäſ, tamehr leelſtſlam Alekſejam Alekſandrovitſham uſtizeta marinas nodalaſ wadiſchana.

— „Wald. Webstn.“ lafams, ka jaun Vis-augstaku uksu kara-ministers grafs Mitutins un-

Ahrsemes finas.

Turzija. Jaw wairak reisu esam sinosufchi par bijuscha sultana Abdula Afisa nonahweschanas dalibneekem, pee kureem ari peeder Midats-Pascha; tagad waram wehl schahdas finas pasneegt: Leelabs prahwas tahtak-weschana bijuscha sultana slepkawu leetä tagad us pascha sultana pawehli aptureta un waretu lehti notitees, ka prahwa nemas neeteek tahtaki westa. Rahds eemeflis sultanam bijis, prahwas tahtak-weschana aptureht, to neweens kladri nesina, politikas wihi par to daschadi spreesch. Ziti faka, ka Midatam-Pascham bijuse faruna ar sultanu un nu tas efot sultanam fazijis, ka to reis newarejuschi zitadi dariht, ja gribesufchi Turzijas walsti no posta isglahbt; turklaht sultana Abdula Afisa nogahschana notikuze us sultana Murrada pawehli. Bet ja tagadeis sultans gribot prahwu galä west un wisus dalibneekus pee atbilsdibas fault un noteefahrt, tad zaur to Turzijas walsts buhschana tiku par dauds fatihzinata. Schee Midata wahrdi efot sultanu pahrlezzinajuschi, ta ka winsch prahwu lizis aptureht. Ziti politikas wihi atkal spreesch, ka sultans ihsti negribot bijuscha sultana slepkawus noteefahrt, bet tos dalibneekus pee sultana nogahschana no trona fodih, baididamees, ka ari tagad Turku augstmani nenahktu us tahm domahm, wihi paschu no trona nozelt. Lai nu schihs jeb tahs walodas buhru riktigas jeb abas nebuhtu tahs riktigahs, tomehr tildauds ir sinams, ka sultans, prahwu apturedamas, ir fawä politikä grosijees, jo lad winsch prahwu negrabeja galä west, tad winam to newajadseja eefahrt; turklaht ari winam, us Turzijas troni kahpot, jaw bija sinams, kas tee dalibneeki bijuschi pee sultana nogahschana no trona, ka ari pee sultana nonahweschanas. Gribesu winsch tos pee atbilsdibas fault, tad winsch to fawä waldbibas fahkumä wareja dariht, kapebz prahwu tik wehlu eefahrt, un nu atkal, kur prahwu eefahpta, tahs tahtak-weschana aissegt. Kä jaw fazits, tad sultana politikä kahda grosiba notikuze, kas winu us tam speeduse, wišmasaki winam stingribas truhzis, ar ko prahwu tahtak west.

Irlande. Nemeeri Irlande beidsamäss nedeläss jaw tahti palikuschi, ka wini lihdsinajahs wišpahrigam semes dumpim, proti tahtam dumpim, kur wiha seme pret fawu waldbibas fazehlufches un tahtä dumpi ari nemeerneeki Irlande fazehlufches pret Anglijas waldbib. Ne-eevehrojot tos noseegumus, lo schis jeb tas nemeerneeki padara, wehl peenahk klah, ka nemeerneeki tuhksfcheem fapuljeahs un walsts deenastneekem, kas lai kahrtibu ustura, preti stahjabs, un schahda nemeerneeki fapuljechana waldbibai dauds galwas fahpyu padara un ar laiku wehl wairak padaribz. Anglu waldbibai us salas ir wairak neka 50,000 kreetnu kahwi, bes tam winai wehl ir dauds zitu waras lihdsfchekti roka un tomehr wina pret nemeerneeki isturahs toti glehwi. Gan waldbiba leek daschus nemeerneeki wadonius fanemt zeeti, bet zaur fcho apzeetinafchanu wina to nepanahk, lo wina zere panahk, proti zaur mineto wadoniu apzeetinafchanu zitus nemeerneeki eebaidiht, bet ne nemeerneeki eebaidihschanu wina zaur to ir panahkuse, nemeerneeki paleek arween duhschigaki un isturahs stingraki. Lo ihpachschahda beidsamälaikä redseja, kad Dillons, weens no leelakeem nemeerneeki wadoneem tika apzeetinats, nemeeri no ta laika valika wehl leelaki. Turklaht wehl Gladstones iſſlaidroja, ka Anglijas waldbiba ne-efot par notikuscheem nemeereem.

nodomajuse nemeerneeki fabeedribu (ligu) Irlande apspeest; tad winsch wehl tahtak iſſlaidroja, ka ta fina par tschetteru polizistu nonahweschana ne-efot pateesa un taſchu finams, ka tahtda nonahweschana notikuze.

Pats par fewi protams, ka Irlandes nemeerneeki par schahdu iſſlaidrojumu prezajahs. „Kenes awise,” par fcho leetu runadama, iſſala schahdas domas: Wiſpahrigi domaja, ka Anglu waldbiba Maja mehnescha beigas Irlandes nemeerneekus apspeedischt, tomehr gaidita apspeeschana nenotika, lai gan naw leedsams, ka Anglijas waldbiba schahdu apspeeschana wehl war iſdariht. Wiſupirms janogaida lihds Horsters no Irlandes atnahk atpakat, jo winam no Anglijas waldbibas usdots nemeerneeki buhschana ihmefleht. Anglijas waldbiba, eekam ar Horsteru naw apspeedusehs, warbuht negrib pee stingrakeem lihdsfchekem kertees; turklaht ari tas naw ja-aismirst, ka Anglijas waldbiba bes parlamentes nospreechanas negrib nemeerneeki fabeedribu atzelt. Kä tahs leetas tagad parlamente stahw, tad naw jaschaubahs, ka parlamente ar schahdu atlauſchanu ilgi wilzinafees. Leelu trokni fagehliſtahds iſſludinajums, kas pee eelas stuhreem Lugiā (Loughrea) peelipinats. Schini iſſludinajuma ir peedraudets, ka peezi muishas ihpachneeki, trihs protestanti un divi katoli, tifschot nonahweti, bet to muishas ihpachneeki wahrdi, kas preefch nonahweschanas isredseti, naw fludinajumä mineti. Winu nonahweschana notikschot, ja Anglijas waldbiba apzeetinato nemeerneeki wadoni nelaidischt wakam.

Laukpagastu apdroschinaschanas-estahdijuma un naudas - fainmeezi-bas reforma.

(Mahos Weesim“ refublits.)
(Beigumi.)

Pebz scheem wiſpahrigem iſſlaidrojumeem waream ihpachschahda atbildeht us „Rig. Zingas“ ainehmuemeem,

ad 1. Wina faka: „Apdroschinaschanas-estahdijuma faslaibischana neflaitamäss masäss fabeedribäss rada barba-fpehku iſſchkehrdeschanu un leelakus iſdewumus naudä; to war nowehrst, apdroschinaschanu faweenojot weenä weeniga, waj ari wairakas leelakas estahdēs.“ (Rahdas estahdēs, tas mums jaw sinams.)

Kad wisu walsti jeb ari tilai wisu guberniatura azis, tad pret fcho teikumu ne neeka ne-war fazits: jo wairak patstahwigu fabeedribu jeb estahdijumu tamä pascha darba-nodalä, jo wairak fpehku welti iſſchkehrsch un jo leelaki naudas-iſdewumi.

Bet „Rig. Ztg.“ jaw nebuht neruna no tam, ka preefch wisas Kreewijas wajadsetu zelt weenu weenigu apdroschinaschanas-estahdi; nedj ari no tam, ka wiſai gubernai, t. i. pilſehtahm, meeſteem un laukpagasteem lihds ar muishahm wajadsetu faweenotees sem weenäs tahdas estahdēs — wina runa tilai no laukpaga ſteem, kuru apdroschinaschanas-estahdijumu wajagot atdot „semes weetneeki“ waldbichanai. Apluhlofim nu, zil winai ar fcho projektu taisnibas.

Peenemsim, gubernas pilſehtä ir apdroschinaschanas-estahdijuma wirs-walde, katra aprinki weena winai padota aprinka-walde. Wifahm schihm waldehm ir ari fawi arkitetti, agenti u. t. pr. un wiſi waldes lozekti un amata-wihri, sinams, pelna tahtdu lomi, ka tee pebz sawas fahrtas war diſhwot, ta laikas tahdas aprinka-waldes usturam il gada wajadsetu, mas 5000 rbl., tas ir par 10 aprinkem (Kursemē) 50,000 r. Wirs-waldes budschets buhru war-

Somijas general-gubernators grafs Adlerberg, us paſchu luhgumu, newefelibas dehl no amata atlaiſti. Grafa Milutina weetä par kara-ministri cezelts 12. infanterijas-korpuſa komandeeris, generals Banowski un par Somijas general-gubernatoru — general-fchtaba preefchneeks, general-adjutants grafs Heyden. Keisara Maſteſte zaur fewiſchku rakstu dahuja Milutinam nelaika Keisara un fawa paſcha portrejas ar dimanteem, preefch nefashanas us kruhtim.

Boroneschä baibahs no nemeereem; jo pilſehtas un seminaras dahrſös bij useetas proklamazijas, kuräks laubis usaizinaja, nosift schihdus, tirgotajus un wisus tos, kas gebrbusches pebz Bakar-Eiropas modes. Baikojahs, ka nemeeri jaw ne-izzelots 10. Majä; saldateem bija dota pawehle, laſernas ne-atſtaht, bet latru brihdi buht gataweem. 10. Majä aifgahja meertigs — nu gaida us 30. Maju.

Odesa. Zaur schihdu wajeschana notikuze fchahde, ka „Golofs“ fino, ne-efot wiſai leela, ta fneedſotees, ja dauds, lihds 20,000 rubļu. Lihds schim neweena andeles-firma ne-efot no fa-wahm darifschana apstahjuſehs.

Baku. Is tureenas zeetuma iſbehguschi 56 zeetumneeki, kas tureenus apgabalu padara nedrofchu, jo tee til no laupiſchanas un sagſhanas war diſhwot, lihds atkal tiks fakerti. Iſbehguschi notikuze ta: 8 zeetumneeki iſdewahs fawus fargus pahrwahreht un fawus lihdszeetumneekus atſwabinah. Us zeetuma valts iſtahvedams salbats dewa ſihmi, flintu iſſchauſams, un us fcho ſihmi atnahza rote ſalbatu, kas 17 zeetum mneekus noschahwa un 2 eewainoja, tee ziti iſmula. Wehſak tika fakerti wehl 4 zeetumneeki, kad wini patlaban gribesu laupiſchana iſdariht.

Besarabijas gubernä notikuze breeſmiga ſlepkaiba! Tehws nonahwets no fawem 3 dehleem! Negelhigi! Alermanas ſemneeks Friedrichs Eichels diſhwoja kopā ar fawem 3 dehleem: Andreju, Gotlibu un Ludwigu. 29. Aprili ap pulksten 9 valarā winsch iſgahja no mahjahn us netahku lauku. Wina dehli jaw bija aifgahjuschi pahris ſtundu agrak, fazidami, ſmiltis west us Odesu, un wehlu nakti pahrnahza mahjäss. Otrā deenā Eicheli zelā atrada nonahwetu. Tuhlit uſſahkta iſmekleſchana iſrahdi, ka Eichela dehli laikam pee ſlepkaibas wainigi; jo pereahdits, 1) ka dehls Andrejs no 7. eezirkna meera-teefneſha bija noteefats ar 1 mehnescha areſti tadehl, ka tehwu apwainojis, 2) ka wiſi 3 dehli no 2. eezirkna iſmekleſchana teefneſha biji nenti iſmekleſchana par to, ka tehwu dausijuschi, un 3) ka pee dehlu drehbehm atrada afnis. Domatee ſlepkaibas tadehl apzeetinati un laikam nahts ſwehrinato preefchā.

Rostowa pee Donas. 7. Majä, ka „Donskoj Golofs“ rakſta, dachi tirgotaji un ziti Rostowas pilſehtas godati pilſont no ſozialdumpigabs ekfektivkomitejas dabuja ūſaizinajumu rakſtus, lai grecſtoes pee waldbibas, pagehredami reformas un pawehli, ka winas fabriku ſtrahneekem tiltu atlaiſtas pehdejo 10 gadu ſtrahpes naudas, jo ekfektivkomiteja zitadi kertſhotees pee afnaineem lihdsfchekem. Schini ſinā tad ari tuhlin natureja ahrkahtigu domes ſapulzi, kurā nospreeda, ka wiſeem tirgotajeem un fabriku ihpachneekem zaur parakſtu ja-apſolabs, fawem ſtrahneekem algas ne-ismalſah ſwehli deenās, un ka ſtrahneekem pascheem, ka tas ari jaw darits Charkowā, nemeeri laikā ja-ee-ronahs fabrikās, jo zitadi wineem buhs ja-atbils par notikuscheem nemeereem.

buht ap 10,000 rbl. leels. Par masaku sumu nela par 60,000 rbl. schihs eestahdes newaretu ustureht, jo kats strahdneeks ir fawa darba wehrts, un kas gan strahdabs par weli, lai semnekeem ik gada tik un tik dauds tubkstoschu rublu atleek naudas-makā! — Bet nu kusemes gubernā ir ik lahti 20,000 mahju un ta tad latrahm mahjahn preeskch afekuranzes waldees ween buhtu ik gada jamakfa lahti 3 rbl., bet pagastos, kas tik leeli, ka Leel-Esere un Dundaga, schis masuminch istaisitu prahwu sumu, proti par 350 mahjahn à 3 rbl. = 1050 rbl. Pagastos, kur lahdas 100 mahjas, schihs nodo-schanas istaisitu 300 rbl. Kuit tad wehl pate apdroschinaschanas-nauda u. t. pr.

Betzik turpretim masahs pagastu fawstar-pigas afekuranzes fabeedribas walde? Valiksum pee augsheejem peemeheem. Dundagas un Leel-Eseres pagastos buhs visleelaki isdewumi. Tur buhs jamakfa: par kanzejas wajadsibahm 50 r., trim waldees lozkleem (direktoreem) à 100 r. ir 300 r., sekreteram jeb grahmatu wedejam 300 rublu, neparedsami isdewumi 100 rbl., kopā 750 rbl., ta tad kats no scheem pagasteem masfa masak lahdus 300 rbl. Ta tak ir nauda.

Widuwejā pagasta, ar 100 fainnekeem, gada-budschets isnahktu schahds: kanzejeja 20 rbl., trim direktoreem à 30 r. ir 90 rbl., sekreteram 100 rbl., daschadi isdewumi 50 rbl., kopā 260 r., ta ka pagasta fainnekeem kopā 40 rbl.

Bes tam te wehl zits lahdas joutajums loti-kriht swarā. Ta nauda, ko fawstarpigas afekuranzes-fabeedribas fawai waldei makfa, paleek pagasta, nahk winas paschas lozkleem par labu un aplinkus ari paweeego pagasta-skrihvera ustureschanu jeb winam isgahda labaku pahrtku, droshaku dshwes-stahwokli, kas — ka mehs to zita weetā efam peerabdijschi — wifai wajadigs, ja pagasta leetahm buhs pareisi weiktees. Bet wifai tas atkriht, kad laukpagasti afekuranzes waldees usturefchanas-naudu makfa fwe-schnekeem.

Tee ir tikai skaidri isdewumi — aprehkinasim ari, ka stahw ar teem darba-spehkeem. Pee tahs lones, ko mehs te waldees lozkleem un sekreteram (pagasta skrihverim waj lahdam isglihotam fainnekeem) efam aprehkinasim, wini fawus darba-spehkus nebuht ne-isfchkehrs, bet turpretim isleeta it leetderigi t. i. wifai nopolna labu grafi naudas, ko tee zitadi tik droshki newaretu nopolniht. Daudsi no waldees lozkleem buhs ari pagasta amata-wihri un ta tad us pagasta namu ta ka ta eedami reisa ari isplidhs fawus peenahkumus afekuranzes-walde.

Bet waj tad afekuranzes-waldees publini ween ir darba-spehks? Mehs domajam, ka schi walde ir wifai fabeedribas lozkelu labad un ne wis chee winas deht, un tadehi wišpirnis gan buhs jaluhko, waj fainneeki, kam ehkas ja-apdroschina, wairak darba-spehka weli patehratu jeb isschkehrs, kad „semes weetneeki“ winu afekurangi waldisu, jeb tad, kad paschā pagasta pastahw afekuranzes-fabeedribas? Schi gadi-jumā fainneeki fawas ehkas war apdroschinaht zitas darfchanas buhdami pagasta-namā, p. p. galwas-naudu makfajot u. t. pr. Tik pat weegli wineem afekuranzes-walde pagasta-namā fasneefama, kad uguns-grekhls bijis. Turpretim tas dauds zitadi, kad wineem juhdsehm tahlu aprinka-pilsfehla buhtu jabrauz pee afekuranzes waldees. Pierā reisa wifai emakfatu fawu afekuranzes-naudu un dabolu pagaidu-kvitanzu, bet originala-kvitanzu, no wifai waldees isdotu, tikai otrā reisa, waj nu atkal aprinka-pilsfehla, waj pee pagasta-waldees, karp to, ja wifai walde

to gribetu, gan waretu aissfuhitiht. Tahds pats zelch buhtu jatura ehlas no jauna apdroschinot, kas bes arkitekta usnemchanas tatschu newaretu notilt; betzik reisu wineem schurp un turp buhtu jabrauka, kad uguns-grekhls bijis, kas nebuht naw eepreeksch aprehkinams. Un kad peenem, ka latram fainneekam ik gada, zaur zaurim nemot, diwi reisas ween afekuranzes labad buhtu jabrauz us aprinka-pilsfehla, tad isnahktu leela schade, jo ar tahlu braukaschanu winsch noslavetu divi zilvela- un divi firga-deenas. Tānis pagastos, kas no aprinka-pilsfehlas tablu, schis rehkinums sinams isnahktu wehl dauds leelaks.

Waj ta nebuhtu darba-spehla isfchkehrde-schana?

Mums schkeet, ka mehs fcho eemeslu efam parahdijuschi par tahlu, kam pamatu it nebuht naw.

ad 2. Tahlak „Rig. Ztga“ jaundibinatahm pagastu fawstarpigahm afekuranzes-fabeedribahm issaka gruhtu pahmetumu. Winas pilniga mehrā tilfchot waditas no paschigeem noluhkeem. Tee, ka rokās wara, jo drihs parahdijchot fawus paschigos zenteenus pret tahldeem eedfihwotajeem, kas zaur paschhu buhschanahm, zaur fainneebas wifai un zaur fawu mantibu peeder zitai schkei, nela wifai paschki. Lehti efot protams, ka us tahlu wifai lablahfchanahs newar kluht felmeta.

„Rig. Ztga“ naw fajijuse, lahti peedfihwotumi jeb notikumi winai dewuschi teesibu, tahlu apwainošchanu klaji issfazicht pret eestahdehm, kas nupat no waldees apstiprinatas un kuru darboschanahs wehl nebuht now paschitoma. Ta ir gruhta apfuhdsiba, issfazita neween pret schihm eestahdehm, bet pret wifem mahju fainnekeem, kuri — zaurmehrā nemot — wehl nekad tahlus paschigos zenteenus, tahlu lihdseedfihwotaju apfpeeschana now israhdijschi.

Pats par fawis protams, ka tahlia wispaehrige aishemchanas labu fatifikhanu starp scheeenes eedfihwotajeem neweizina un ko te siblaki eewe-hrot newar. Tadehi mums te peetiks aishahdot us tam, ka tee paschki masgruntneeki, kureem peemineta awise tik launus zenteenus usteipi, jaw wairak nela 14 gadus ir riblojuschi un wadijschi 1200 pagastu paschwaldibu un schini laikā neween no fawem lihdseedfihwotajeem, bet ari no walsts-waldees ispelnijsches atfihshanu un zeenishanu. Ka wini, paschki fawas afekuranzes buhschanas kopdami un waldeebami, peepeschi palika tik launi un no godigeem wihreem paehrwehrties par paschigu zenteenu kopejeem un par fawu lihdseedfihwotaju apfpeedejeem, — to neweens netizehs. Ka paschwaldibā schur un tur ari tahlu wihri radijuschees, rodahs un radifees, kas fcho wispaehrige fawu nepesna, tas gan ir noscheljoms, bet ne nowehrschams; jo ta tas ari wifai zitas lahtas, kuras tapat now bei zilvelu wahjibahm. Un ta tas laikam ari buhs laukpagasti afekuranzes-fabeedribas; ir tur gan nebuhs it wifai teizami wihri, tatschu pahrim leelaka data fawus peenahkumus isplidhs tik pat uszichti un taisni, ka pagasta amata wihri to lihds schim darijuschi.

ad. 3. Tahlak „Rig. Ztga“ faka, laukpagasti osi-efot attihstibas sinā pastahwigu, weikals ismanigu wihru, kas fawstarpiglo afekuranzes-fabeedribu darfchanas waretu fahrtigi wadiht un gahdaht par kontroli (pahraudsib), ka stahwot ar atbildibu pret beedribas lozkleem u. t. pr.

Latweefchu semnekeem — weenu otru plahpi sinams nerehkinot — nu gan nepeemiht leeli-schanas un paschusslaweschana. Latweefchu sem-

neeki zaur darbeem peerahda, ka wifai tik ne-isweizgi weikals, tik nepastahwigi fainneebas zibā un til ne-attihstibas nebuht naw, ka „Rig. Ztga“ no wineem domā. To peerahdot mums nebuht naw ja-atsfauzahs us Latweefchu kopmaneem pilsfehlas un us laukeem, us daschu industrijas un zitu tahlu fainneebas cetafijumu ihpaschneekem u. t. pr.; pilnigi peetiks aishahdot us pagasta waldees daudskahrtigeem peenahkumeem un teem raibeem naudas rehkinumeem, kas tai jawed us pagastu banku waldehm, kas tahlus it pareisi walda u. t. pr. Pee wifahm schihm eestahdehm ir paschki semneeki tee wadi-taji un wehl naw dīrdeis, ka kahda pagasta walde waj kahda pagasta bankas direkcijs rehkinot buhtu galvā fajukusi. Afekuranzes rehkinumi nebuht naw raibaki, gruhtaki, nela p. p. galwas-naudas un „feeziņu“ repartizija un bankas rehkinumi. Bes tam ari daschais pagastu waldees jaw preeskch kahdeem gadeem 12 waj 14 gluschi pahmetumu weduscas gubernas fawstarpigas afekuranzes rehkinumus, kas gluschi tik pat raibi jeb weenlahrski, ka pagasta fawstarpigas afekuranzes-fabeedribas rehkinumi.

Un ja fcho fabeedribu rehkinumi reis valiku tik leeliski un raibi, t. i. ja laukpagastu fawstarpigas afekuranzes-fabeedribas wehla, jo leelakas droshibas labad, fadoes pirms aprisks, kad wifai gubernā kopā us pretapdroschinaschanu, zaur ko sinams zeljes wajadsiba pehz aprisks-waldehm un pehz wifai waldees, tad Latweefchu semneeki schinis waldees aizinabs atpaka fawus mahzitos, isglihotos, weikals ismanigos un naudas fainneebas mahzibā pastahwigos dehlus, kas tagad, dīmtenē darba un māses ne-atraduschi, aizgabjujschi maijs pelnīht waj tahlā fwechumā, waj zitas lausku lahtas. Schi pahwehrfchanahs notiks alasch jo droshaki un plaschakā mehrā, jo wairak Latweefchu tauta fahls atsikt, ka winas garīgā attihstiba un isglihotiba pa leelakai datai atleg no dshwes pamatu apdroschinaschanas; ka wifai tas, ko mehs fajuzam par toutiskeem zenteeneem, ir praktiskā dshwē ne-isplidama teorija, kameht chee zenteeni iseet tikai us tautas idealo (garigo) mantu uskopshana un wairofshana, bet ne wifai ari us tautas fainneebas pagelschanu, us wifai kapitala wairofshana; kad Latweefchi fahls pilnigi atsikt, kur mellejami tee zehloni, kadeht tautas fainneebas ne-usplaukt, un ka chee schkehrschi isnhzinami.

Schi atfihshana jaw stipri pamanama; tauta nobrauka meegu no azim un pate dodahs pee darba, t. i. pee fawas fainneebas pagelschanas. Ar paschwaldibas dahwinafchanu walsts-waldeeb schim darbam lika pamatus un zaur fawstarpigas afekuranzes dibingashanu laukpagasti schini darbā foli spehruschi tahlak. Pee schi fola, kas zitōs pagasts wehl fpearams, wini nepaliks; jo zaur to wini tikai masu datu no fawa kapitala aistaupa, patura fawās rokās, fawās mahjās. Wehl wineem leels, prahws kapitals fwefchineku rokās. Tas ir pagastu un magasinas-kapitals, bahrīnu nau-das un deponeeretas sumas. Schi nauda kopā istaifa, ja nemaldamees, 3 lihds 4 milionus rublu un ir us augleem noguldita wiswairak pilsfehla un leelgruntneku bankas. Tē kārti wehl nahk daschi milioni privat-kapitals, kas turpat noguldinats. Peenemsum, ka schi nauda buhtu Latweefchu tautas paschus waldfchanā — ko ar teem augleem, kas p. p. no 6 milionu rublu atleek pahral pehz nogulditajeem makfajamo prozentu un waldees isdewumu atlihdīna-

Schanas, — ko ar scheem pahrtakeem augleem gan newaretu panahlt! Ja tikai $\frac{1}{2}$ % t. i. puf kapeikas us rubli rehkin, tad tautai ik gada atlitos 30,000 rubli, ja kapeku rehkin, tad 60,000 rubli; un kas ar tik warenu sumu nebuhtu pastrahdajams, zil skolu usturamas n. t. pr.

Togad ar Latweeschu tautas kapitalu tirgjahs ziti — malka Latweescheem, $3\frac{1}{2}$, 4, $4\frac{1}{2}$, ja dauds 5 prozentos un paschi banya pahrtakos auglus, pa datai ar scho naudu pefarvinajahs leelandeli, wifas leelakas weikalu-eestahdes, apgahda schinis un wiadabas zitas eestahdes un naudas waldeis fawus dehlus, brahlus, swainus, zitus radus, draugus un tauteeschus, samehr Latweescheem, fawu kapitalu zitu waldischana un tirgoschana atstahjuscheem, tautas fainneezibas fina rokas wareni faistitas, jazihnahs ar darischanu-kapitala truhkumu un pahrtakeem un winu isgliftoteem dehleem ja-eet tahläfreschumä waj pee zitahm tautibahm — maissi pelniht.

Preeksch paschwaldibas likumu laishanas un samehr Latweescheem wehl nebija brihi semi par ihpaschumu cemantot, jeb to wineem ne-pahrdewa, tamchr tas warbuht zitadi newareja buht; jo Latweescheem toresi wispirms truhka droschu pamatu, pefectekosha kapitala, klasas jeb pagasteem pederofchas naudas apdroschinah jeb dibinojomas semneeku-bankas pamata-kapitalu ustahdiht; warbuht wineem toresi ari wehl nebija deesgan mahzitu wihru, kas tohdas bankas buhtu spehjuschi wadiht un waldiht. Pa tam schini un wina fina leela pahrtweertschanahs notukuse, Latweeschu tautai par labu; un wina dariu gluschi atschagarnis, fawu wareno kapitalu ari turpmak atstahjot swischineku jeb zitu tautibu rokas.

Schi atschagarniba, schi tautas kapitala ne-parcisa isleetschana wispirms un wiwangi wainiga pee tam, ka Latweeschu tautas fainneeziba wairak ne-ussel; ka winti ar wiseem fa-wieem gruhteeem puhliacem tomehr tik gauschi eet us preeksch, bet fainneezibas un it ihpaschi tirgoschana fina paleek apaksch fawem lihdsedshwotajeem; ka isgliftotee elementi (mahzitee Latweeschi) no tautas atschirkas, jo ta wineem tafschu newar dot; ka tautibas un tautisko zenteenu jautajums tik nefekmigi teek saldinats; ka wisa tanta fadshiwé wehl eenem tik nezoenigu stahwokli, ka p. p. Wahzu awises tai bes beh-dahm kajti drihs pahrmest, ka Latweeschu mas-gruntneeki sawas eestahdes salpojot launem, paschigeem zenteeneem.

Kapitalam ir ne-aprobeshota wata; tas walda pasavli, tas tautas gahsch un pozet. Un kad Latweeschu tauta pate waldis fawu pahrwo un gruhti nopolnito kapitalu, tad wina spehzigisels un plauks; tad Latweescheem buhs fawas paschu eestahdes, kuras winu mahzitee un isgliftotee wihri atradibas zeenigas weetas ar pefectekosha maissi; tad schoe wihri deesgan no fwejchuma atpalak fawu tauta, strahdahs tahs vidu, gahdahs par winas plaukschani un isgliftib; tad schai tautai newaruchs wairas pahrmest, ka wina efot semneeku- un prastu strahdneku-tauta, tad schi tauta zels un usturehs fawas skolas, sawas ruhpneezibas eestahdes; polihdsehs fawem dehleem augstskolas apmelleht; kahrtigi aples fawus grubideenus; tregodama un tschallki strahdama alasch jo wairak pawairoas fawu kapitalu; spehs feni kahrtigi aisschahveht; aissbahs muti fawem uginatajeem; eenems zeenitu stahwokli waldis un starv zitahm tautahm.

Pa scho jelu — bet tikai pa scho — Lat-

wieschu tauta aissluhs pee realcem (ihsteneem) tautas-pamateem, ta la tautiba wairs nebuhs daschlahrt nesaprasts un pulgots wahrdts. Tad ari neweenam wairs nenahs pahrtä schaubitees, waj Latweescheem ari efot deesgan wihru, kas winu fainneezibas- un naudas-eestahdes waretu wadiht un waldiht

Us scho mehrki tad nu Latweeschu tautai ja dens ahs!

Schis mehrkis dascham issilfees la fapnis, fa fantasija. Un tomehr tas naw fapnis, naw fantasija, bet ir panahkams, un Latweeschu tauta to panahks, warbuht — ja glehwi strahdahs — tikai tad, kad scho rindinu rakstaja wairs nebuhs starv dsihwotajeem. Jo waldis waldisbas laistee likumi schim mehkim nebuht naw pretim.

Pagasta lahdes nauda janoleek waj waldisbankas, waj paschu Baltijas gubernu kreditbankas, un biletas tad ja-eeraksta pagastu wahrdi — waj jaapehk waldis rentes papihri waj gubernas ritterchastes kredit-bankas sandbris, lai auglojahs.

Ta stahw rakstis 11. Junija 1866. gabā Misauktaki opstirinatōs labklaahschana - likumis, un ie laukpagasteem jeb Latweeschu tautai nebuht naw aissleegts, dibinahs fawas kredit-bankas, kuras tad wifi winu kapitali buhtu nogulbinami — lai auglojahs.

Ka taha dibinahschana naw eespehjama ta fakot weenā deenā, bet tikai pehz tam, kad schis jautajums pilnigi buhs pahfprests un wajadsgiga atlauschana no waldis-waldisbas isdabota, tas tik pat par seni faprotams, fa tas, ka waldisba scheem fainneezibas-zenteeneem preti nebuhs, it ka wina pagastu fawstarpigahm eestahdehm now pretim.

ad 4. Waj laukpagastu fawstarpigahm asekuranzes-fabeedribahm buhs deesgan kapitala preeksch pascha weikola, ta „Rig. Ztga“ tahak jauta.

No masgruntneekem, kas tam lihdsigas weikols (pagastu waldis, bankas, daschadās komisijas u. t. pr.) jaw daschus gadu-desmitus strahdajuschi un bes tam zaur fawu mahju pihschani un fawas fainneezibas pahlabojot mahzijusches smalki un rubpigi aprekhinaht, zil tahu winti ar fawem spehleem un ar fawu kapitalu war eet — no tahdeem masgruntnee-newar fagaibidit, ka tee dibinahs fawstarpigas asekuranzes-fabeedribahs, bes ka buhtu pareisi pahrtspreduschi un aprekhinauschi, waj tahnori warchs isgahdaht wajadsgos materialiskos jeb mantas pamatus. Statutis ari jaw nosajits — un tas gan now darits bes apdoma — zil leels pamata-kapitals apghadajams; bet to fabeedriba pamisam now nolikusi. Bes tam nebuhs diwi swarigas leetas peemirst, proti ka fawstarpigas asekuranzes un winas waldis lozekti nelad ne-iseet un newar iset us pelnu, bet tikai us tam, ka tee fawu mantu apdroschinatu pret uguns-skahi, bes ka pee tam ziti (t. i. privat-fabeedribahs) waretu dsih tulu pelnu, apdroschinataju makam par skahi, un otrukahrt, ka semneeku chlas neween dauds wairak pasargatas no ugungsrebla, ka jaw iskaidrois, bet ari newar kluht usluhlotas par pelnas-avotu zaur tihschu nodedsina-schani, ka tas deemschohi pihschitas rijsahm noteek, kur leelas wehetes apdroschinatas; jo fawstarpiga asekurange fawu lozekli chlas gan nelad newehrtehs par dahgalahm, nela winu thstena wehrte ir. Ar scho, no wiseem interefenteem ruhpigi apwakto no-fazijumu, besgodim, ja tads to zitu starv gaditos, zetsch us nofesibni aissambets. — Laukpagastu fawstarpigas asekuranzes-fabeedribahs

fawem lozektem war ari lihdscht zaur dorbspehku, p. v. buhwmaterialu pefevod, strahdneekus suhtot u. t. pr., un beidsot winas ari pamasam het pastahwigi krahs reserves-kapatatu un ta krahs jehot ar laiku — jo waj tad nu tublit paschä eesfahkumä jahibstahs no pahrtleku leeleem ugungsrebleem? — krahs pahru sumu, kas gruhtä brihi beedribas lozeklus far-gabs no pahrt leelas asekuranzes.

Ar to, ta mehs zeram, us scho jautajumu dota pilnigi pefectekosha atbilde.

ad 5. Beidsot „Rig. Ztga“ atsūbst pretapdroschinashanu par weenigo lihdselki, zaur ko laukpagastu fawstarpigas asekuranzes-fabeedribahs waretu buht droschas, bet wina bishstahs, lai zitas t. i. privat-beedribahs tahdu pretapdroschinashanu neevenemjot.

Mums schkeet, ka schihs bailes bes ihsteneem pamateem, jo laukpagastu fabeedribahs laikam gan nelad privat-beedribahs neluhgs, lai tahdu pretapdroschinashanu no winahm veenem. Schi pastahw eelsch tam, ka fabeedriba pee winas apdroschinato mantu atkal pa daskai apdroschina yee zitas kahdas apdroschinashanas-eestahdes, lai winai, kad leela skahde notikusi, lai weenai paschai nebuht ja-atlihdsina waj pa wifam mafaschana janobieds. Tahdu pretapdroschinashana wifai wajadsgiga, ja apdroschinata manta pilsehtas milioneem rubli wehrti; bet ne tik wajadsgiga pee laukpagastu fawstarpigas asekuranzes, un kadeht ne, to mehs jaw deesgan plaschi esam iskaidroischi. Bet pehz fainneezibas pamateem un leelakas droschibas deht buhtu wifai pareisi, kad laukpagastu asekuranzes pernemu pretapdroschinashanas principu, un ja winas, warbuht zaur pefesihwojumeemi ismabzitas, to peekems, tad tas gan kluhs isleetsots winu paschu starv — pee weikaleeku-fabeedribahm winas laikam padoma nemellehs, palisdamas ustizigas sawam fawstarpibas-prinzipam.

Galā mums jaapeemin, ka nebuht newar schabitees, ka jaunahs semneeku-asekuranzes, ihpaschi no eesfahkuma, schut un tur padarihs daschahs fainneezigas kluhdas, tafschu schihs kluhdas nefatrizinahs vis winu pamatus. Bet tāpat ari newar schabitees, ka laukpagastu asekuranzes stahw us weenigi pareiseem tautas-fainneezibas pamateem un ka tads dibinot ir sperts ewehrojams folis us tautas naudas fainneezibas wispahrido reformu.

Lids ar fawstarpigo apdroschinashanas-fabeedribu dibinahschani ari zekahs toti swarigs jautajums, proti par uguns-dschefschanas-eestahdehm laukpagastis, un par tahnmehs drihs pasneegsim plaschakus preekschlikumus.

G. M.

Webstule is Maskawas.

Ar latru gadu wairak dsied brihi atskanam Latweeschu walodu kreevu augstskolas, kur muhsu jaunekli, Baltijas gimnasijs beiguschi, mekle un atrod fistu draudsigu paspahri. Latweeschu jauneklis, us Maskawu par peemehru atnahzis, atrod schi tauteschu pulzinu, kurz drihs mehds aprast ka mahzis pee sawejeem; Maskawas universitetē tapat ka Tehvatā, tas dsied zitu augstu mahzibu pulsa ari smalki sinatniskus ispehlijumus pahrt Leischu-Latweeschu walodu, ka lasa Maskawas universitetes profesors un Leischu-Latweeschu walodas lektors, Dr. phil. F. F. Gorjunovs), kuri labi poshti Giropas sinatniba,

*) Scho rindinu rakstaja dabuja ihpaschi cepasibees ar augstam mineta sinatneela draudsigu pahrtu pret Latweeschen, to wifch parahvi, polihdsehs leewissi tulot so tam nahla leela potiziba.

